

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudkyň JUDr. Jarmily Ďáskové a JUDr. Radimy Gregorové, Ph.D., v právní věci žalobce **T. V.**, zastoupeného Mgr. Pavlem Dvořákem, advokátem, se sídlem Strojírenská 2269, Žďár nad Sázavou, proti žalovanému **Krajskému úřadu kraje Vysočina, odboru zdravotnictví**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina, odboru zdravotnictví, ze dne 4. 6. 2012, č. j. KUJI 31912/2012,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobce se žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 30. 7. 2012 domáhal vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina, odboru zdravotnictví, ze dne 4. 6. 2012, č. j. KUJI 31912/2012, a jemu předcházející rozhodnutí Městského úřadu ve Žďáru nad Sázavou, odboru obecný živnostenský

úřad, ze dne 2. 4. 2012, č. j. OŽ/321/12/Ha-31, a žalovaný byl zavázán k povinnosti zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení.

II. Relevantní skutečnosti plynoucí ze spisového materiálu

[2] Z konkrétních okolností přezkoumávané věci je pro přehlednost vhodné chronologicky zdůraznit následující skutečnosti:

[3] Dne 4. 4. 2012 vydal Městský úřad ve Žďáru nad Sázavou, odbor obecný živnostenský úřad, (dále jen „živnostenský úřad“) příslušný podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném ke dni rozhodovaného správního orgánu (dále jen „tabákový zákon“), na základě ustanovení § 24 odst. 8 písm. d) tabákového zákona rozhodnutí ze dne 2. 4. 2012, č. j. OŽ/321/12/Ha-31, kterým žalobci uložil pokutu ve výši 50.000 Kč za spáchání správního deliktu podle ustanovení § 24 odst. 6 písm. i) tabákového zákona. Žalobce jako provozovatel hostinské činnosti se měl tohoto deliktu dopustit tím, že dne 27. 1. 2012 v době mezi 12:30 a 14:00 hodin podal prostřednictvím obsluhující osoby alkoholický nápoj pěti osobám mladším 18 let.

[4] Dne 18. 4. 2012 podal žalobce proti rozhodnutí živnostenského úřadu odvolání, ve kterém namítal, že rozhodnutí bylo založeno na ryze formálně-právním posouzení; bylo pominuto, že za stejný skutek již byla uložena pokuta v blokovém řízení a současně nebyla nijak akcentována možnost žalobce jakožto provozovatele jakkoli ovlivnit pochybení svého zaměstnance. Dále uvedl, že do 10 dnů dodá podrobnější odůvodnění.

[5] Dne 4. 6. 2012 žalovaný svým rozhodnutím ze dne 4. 6. 2012, č. j. KUJI 31912/2012, odvolání zamítl a rozhodnutí živnostenského úřadu potvrdil.

[6] Proti rozhodnutím žalovaného podal žalobce správní žalobu.

III. Obsah žaloby

[7] Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí je založeno na nesprávných skutkových zjištěních a nesprávném právním posouzení věci.

[8] Žalobce má za to, že své povinnosti z provozování hostinské činnosti plnil bez pochybení. Opačný závěr spočívá na ryze formálním pojetí odpovědnosti za správní delikty. Žalobce připomněl nález Ústavního soudu ze dne 23. 1. 2003, sp. zn. I. ÚS 50/13.

[9] Dále žalobce nesouhlasí s uplatněním objektivní odpovědnosti. Důvodem uplatnění objektivní odpovědnosti je skutečnost, že v případě právnických osob by bylo obtížné prokázat konkrétní protiprávní jednání. Žalobce je ale fyzickou

osobou a z provedeního dokazování navíc jednoznačně vyplývá, že protiprávního jednání se dopustil jeho zaměstnanec.

[10] Závěr, že žalobce podal pěti osobám mladším 18 let alkoholický nápoj prostřednictvím obsluhující osoby, není nijak podložený. Žalobce nebyl v provozovně přítomen, nedal žádný pokyn a ani nemohl žádným způsobem ovlivnit rozhodnutí svého zaměstnance.

[11] Žalobce dále namítá, že v jednom skutku není možné spatřovat dva různé delikty dvou různých osob. Není tedy možné potrestat obsluhu a zároveň žalobce.

[12] Na závěr žalobce namítá neadekvátní výši uložené pokuty. Ačkoli byla pokuta uložena na spodní hranici zákonné sazby, dle žalobce se jeví (s ohledem na zcela minimální společenskou škodlivost) jako nepřiměřená. Uložená pokuta totiž převyšuje peněžité tresty v praxi ukládané za spáchání nesrovnatelně závažnějších přestupků a trestných činů. Stanovení pevné nejnížší zákonné sankce ve výši 50.000 Kč považuje žalobce za protiústavní. Žalobce ponechává na uvážení soudu přeložení věci Ústavnímu soudu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky.

IV. Vyjádření žalovaného

[13] Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě ze dne 6. 9. 2012 navrhl, aby soud žalobu v celém rozsahu zamítl jako nedůvodnou.

[14] Přistoupení na teze žalobce o objektivní odpovědnosti by dle žalovaného znamenalo faktickou beztrestnost podnikajících fyzických osob jako provozovatelů hostinských zařízení za prodávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let. Současně by se rovnalo o nerovnost v delikt ní odpovědnosti podnikajících právnických a fyzických osob. Vyloučení odpovědnosti provozovatele by také bylo v rozporu s pojmovým znakem provozování živnosti – činností provozovanou na vlastní odpovědnost.

[15] Žalovaný se neztotožňuje ani s poukazem na minimální společenskou škodlivost. Alkoholismus dětí a mládeže je závažným společenským i zdravotním problémem.

[16] K výši sankce žalovaný dodal, že touto problematikou se Ústavní soud již několikrát zabýval. V nálezu ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 14/09, dospěl k závěru, že uložení pokuty v rozmezí od 25.000 do 50.000 Kč a zákaz činnosti nemá ve standardních případech likvidační následky. Posouzení spodní hranice je věcí zákonodárce.

V. Posouzení věci krajským soudem

[17] Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě dle ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“) osobou k tomu oprávněnou dle ustanovení § 65 odst. 1 soudního řádu správního a jde o žalobu přípustnou ve smyslu ustanovení § 65, § 68 a § 70 soudního řádu správního.

[18] Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, vázán rozsahem a důvody, které žalobce uplatnil v žalobě (ustanovení § 75 odst. 2 soudního řádu správního). Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. V souladu s ustanovením § 51 odst. 1 soudního řádu správního bylo rozhodnuto o věci samé bez jednání.

[19] Co se týče námitek týkajících se ryze formalistického přístupu k objektivní odpovědnosti soud připomíná, že v oblasti veřejného práva je, na rozdíl od oblasti práva soukromého, odpovědnost právnických a podnikajících fyzických osob koncipována převážně na principu objektivní odpovědnosti, což znamená, že zákon pro vznik odpovědnosti nevyžaduje zavinění subjektu.

[20] Ke vzniku odpovědnosti za správní delikt tedy postačuje, jsou-li naplněny znaky deliktu stanovené zákonem bez ohledu na to, zda lze v daném případě přičíst odpovědnému subjektu jednu z forem zavinění, či nikoliv.

[21] Podle ustanovení § 24 odst. 6 písm. i) tabákového zákona se fyzická nebo právnická osoba jako provozovatel dopustí správního deliktu tím, že prodá tabákový výrobek, elektronickou cigaretu nebo alkoholický nápoj osobě mladší 18 let anebo podá alkoholický nápoj osobě mladší 18 let. Prodej nebo podávání alkoholickým nápojů osobám mladším 18 let je zakázán ustanovením § 12 odst. 1 tabákového zákona.

[22] Ustanovení § 24 odst. 6 tabákového zákona nečiní žádný rozdíl mezi právnickými osobami a podnikajícími fyzickými osobami. Argumentace žalobce, která se vydávala cestou dichotomie těchto dvou skupin subjektů, byla lichá.

[23] Rozhodnou skutečností je mimo jiné naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu. Musí být splněny kumulativně všechny tři podmínky: (1) fyzická nebo právnická osoba jako provozovatel (2) prodá alkoholický nápoj (3) osobě mladší 18 let.

[24] Ze správního spisu (zejména z úředních záznamů Policie České republiky o podání vysvětlení ze dne 27. 1. 2012 a protokolů o výsledku svědka ze dne 13. 2. 2012, 15. 2. 2012 a 19. 3. 2012 a protokolu o ústním jednání ze dne 19. 3. 2012) jednoznačně vyplývá, že dne 27. 1. 2012 podala obsluha baru No.2 na Havlíčkově náměstí ve Žďáře nad Sázavou pivo pěti osobám mladším 18 let.

[25] Z údajů vedených v živnostenském rejstříku pak živnostenský úřad zjistil, že žalobce od 2. 10. 2008 provozuje živnost „hostinská činnost“ v provozovně No.2 na adrese Havlíčkovo nám. 152/4, Žďár nad Sázavou.

[26] Krajský soud tedy považoval za prokázané, že obsluha provozovny No.2 na adrese Havlíčkovo nám. 152/4, Žďár nad Sázavou, jejímž provozovatelem je žalobce, prodala alkoholický nápoj (pivo) pěti osobám mladším 18 let. Tyto skutkové okolnosti žalobce nijak nerozporoval, ačkoli v úvodu žaloby formalisticky tvrdil, že rozhodnutí je založeno na nesprávných skutkových zjištěních.

[27] V kontextu s výše uvedenými poznámkami o objektivní odpovědnosti soud dovodil, že žalobce se dopustil spáchání správního deliktu podle ustanovení § 24 odst. 6 písm. i) tabákového zákona.

[28] Při posuzování správních deliktů koncipovaných na principu objektivní odpovědnosti je ovšem klíčové také zodpovězení otázky, zda lze v těchto případech připustit uplatnění liberačních důvodů, na základě kterých by se odpovědný subjekt zprostil své odpovědnosti za posuzovaný delikt.

[29] Okolnosti vylučující protiprávnost či umožňující liberaci nejsou u správního deliktu prodeje alkoholických nápojů osobám mladším 18 let [ve smyslu ustanovení § 24 odst. 6 písm. i) tabákového zákona] v tabákovém zákoně uvedeny, na rozdíl od právní úpravy přestupků či trestných činů.

[30] Je třeba si uvědomit, že smyslem právní úpravy je ochrana důležitého veřejného zájmu – ochrana před alkoholismem, mravní výchova a zdraví mládeže; zákonodárce touto úpravou ustanovil jako odpovědnou osobu právě provozovatele hostinského zařízení, a nikoliv samotnou obsluhu v tomto zařízení (číšníka, barmana, servírku, atd.), a to za účelem zajištění efektivního fungování právní normy, potažmo ochrany mládeže před alkoholismem. Ostatně tomu napovídá i samotný název tabákového zákona: zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

[31] Jedině cestou objektivní odpovědnosti je totiž reálně možné eliminovat situace, kdy provozovatel hostinského zařízení sice formálně zajistí dodržování zákazu prodeje alkoholických výrobků (např. vyvěšením zákazové cedule, písemnou klauzulí v pracovních smlouvách obsluhy atd.), fakticky ale svým zaměstnancům umožní, aby se řídili heslem „náš zákazník, náš pán“ a nalévali alkohol i osobám mladším 18 let.

[32] Ze stejného důvodu soud nepřisvědčil ani okruhu námitek údajného porušení zásady „ne bis in idem“. Je sice pravdou, že podle ustanovení § 24 odst. 12 tabákového zákona pokutu nelze uložit, byla-li za totéž jednání uložena pokuta podle jiných právních předpisů. V daném případě ale za totéž jednání pokuta podle jiných právních předpisů uložena nebyla. Pokuta pro obsluhujícího číšníka T. S. spočívala ve spáchání přestupku podle ustanovení § 30 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném ke dni rozhodování správního orgánu. Odlišnost této právní úpravy od úpravy v tabákovém zákoně lze spatřovat již v tom, že jde o

přestupek, a nikoli o správní delikt jako v případě žalobce. Liší se tedy subjekty obou „deliktů“ – za správní delikt odpovídá provozovatel, za přestupek přímo obsluha. Účelnost této právní úpravy soud vysvětlil v předchozích odstavcích a neshledal ji za neústavní. Soud k požadavku žalobce neshledal důvod pro předložení věci Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky.

[33] Ani poslední námitku týkající se výše uložené pokuty soud neshledal důvodnou a nenalezl dostatečné důvody pro předložení věci Ústavnímu soudu.

[34] Podle ustanovení § 24 odst. 8 písm. d) tabákového zákona se za výše zmíněný správní delikt uloží pokuta ve výši 50.000 až 500.000 Kč, přičemž podle ustanovení § 24 odst. 10 tabákového zákona se při stanovení sankce přihlédne k délce doby, po kterou porušování povinnosti trvalo, k okolnostem, za nichž k protiprávnímu jednání došlo a k následkům tohoto jednání.

[35] Živnostenský úřad stanovil pokutu při samé dolní hranici zákonné sazby. Přihlédl k tomu, že porušení zákona bylo zjištěno poprvé a nebyly zjištěny žádné přímé následky protiprávního jednání. Správní orgán nesmí snížit pokutu pod minimální hranici, tudíž proti postupu živnostenského úřadu nelze nic namítnout.

[36] Přestože se výše pokuty vzhledem ke konkrétním skutkovým okolnostem může jevit jako poměrně přísná, stanovení pokuty a její spodní hranice je ze strany zákonodárce zřejmě výrazem typové společenské nebezpečnosti daného správního deliktu. Žalobce soudu nijak nedoložil, že by pro něj pokuta ve výši 50.000 Kč byla likvidační, tedy zcela neproporcionálně narušila jeho vlastnická práva, svobodu podnikání a lidskou důstojnost. Ničím nepodložené tvrzení o likvidaci jeho podnikání, popř. přímo jeho osoby tak soud odmítl jako nedůvodné, neboť bylo podáno ve zcela obecné rovině.

VI. Shrnutí a náklady řízení

[37] Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí soud nezjistil, že by došlo ze strany správních orgánů k chybné aplikaci tabákového zákona, popř. jiné nezákonnosti. Naopak s žalobcem uplatněnou argumentací se soud z důvodů uvedených shora neztotožnil, rozhodnutí žalovaného proto nelze označit za nepřezkoumatelné, nezákonné a vydané v rozporu s právními předpisy.

[38] Za tohoto stavu věci soudu nezbylo, než žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 soudního řádu správního jako nedůvodnou zamítnout.

[39] Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 věta první soudního řádu správního, podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá, úspěšnému žalovanému pak žádné náklady nad rámec jeho jinak běžné

administrativní činnosti nevznikly. Z těchto důvodů soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Krajský soud v Brně dne 27. února 2013

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.
předsedkyně senátu